

REFERAT Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget 2022-2025 d. 05-02-2024

Mødedato Mandag d. 05. februar 2024 kl. 13:00

Mødested Mødelokale 110, Tønder Rådhus

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Dialogmøde med Tønder Erhvervsråd.....	4
Dialogmøde med Rømø-Tønder Turistforening.....	5
Godkendelse af Erhvervs- og Turismestrategi.....	6
Statens Energiparker.....	8
Gensidig Orientering.....	10
Lukket: Orientering.....	12
Underskriftsark.....	13

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-80-23

Beslutningstema

Godkendelse af dagsorden til dagens møde.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

at dagsorden til dagens møde godkendes.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 2: Dialogmøde med Tønder Erhvervsråd

00.01.00-P00-1-23

Beslutningstema

Der holdes dialogmøde med Tønder Erhvervsråd, hvor der drøftes strategiske temaer til den kommende resultatkontrakt for Tønder Erhvervsråd.

Historik

I 2024 holdes 2 dialogmøder årligt mellem Tønder Erhvervsråd og Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget. Drøftelserne baseres på Erhvervs- og Turismestrategien, som er i godkendelsesproces i februar 2024.

Sagsfremstilling

Tønder Erhvervsråd giver et oplæg på, hvordan Tønder Erhvervsråd ser sit bidrag til udmøntning af den kommende Erhvervs- og Turismestrategi, og hvordan dette kan indgå i resultatkontrakten.

Oplægget drøftes, og der forventningsafstemmes i forhold til indhold i den kommende resultatkontrakt.

Erhvervsudvikling hører under Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalgets område, mens indgåelse af resultatkontrakten - herunder økonomi - hører under Økonomiudvalget. Resultatkontrakten behandles i Økonomiudvalget i marts.

I bilaget "Afrapportering 2023" er tekst skrevet med kursiv afrapportering på resultater, og tekst der ikke er i kursiv er det, der afrapporteres på.

Der er afsat 45 minutter til dialogmødet. Fra Tønder Erhvervsråd deltager formand Bo Kjelkvist, næstformand Jens Sandahl Sørensen og direktør Peter Engel-Andreasen.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

at Tønder Erhvervsråds overvejelser om udmøntning af Erhvervs- og Turismestrategien samt strategiske temaer til den kommende resultatkontrakt drøftes, og

at udvalget giver tilbagemeldinger om forventninger til samme.

Beslutning

Det blev aftalt, at det i den kommende resultatkontrakt tydeliggøres, hvordan ressourcer og indsatser prioriteres.

Bilag

Afrapportering 2023 Tønder Erhvervsråd

Afrapportering - Kommunikation og markedsføring 2023 (final).docx

Tønder Erhvervsråd høringssvar på Erhvervs og Turismestrategi.docx

Punkt 3: Dialogmøde med Rømø-Tønder Turistforening

00.01.00-P00-1-23

Beslutningstema

Der holdes dialogmøde med Rømø-Tønder Turistforening, hvor der drøftes strategiske temaer til den kommende resultatkontrakt for Rømø-Tønder Turistforening.

Historik

I 2024 holdes 2 dialogmøder årligt mellem Rømø-Tønder Turistforening og Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget. Drøftelserne baseres på Erhvervs- og Turismestrategien, som er i godkendelsesproces i februar 2024.

Sagsfremstilling

Rømø-Tønder Turistforening giver et oplæg på, hvordan turistforeningen ser sit bidrag til udmøntning af den kommende Erhvervs- og Turismestrategi, og hvordan dette kan indgå i resultatkontrakten.

Oplægget drøftes, og der forventningsafstemmes i forhold til indhold i den kommende resultatkontrakt.

Turismeudvikling hører under Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalgets område, mens indgåelse af resultatkontrakten - herunder økonomi - hører under Økonomiudvalget. Resultatkontrakten behandles i Økonomiudvalget i marts.

Der er afsat 45 minutter til dialogmødet. Fra Rømø-Tønder Turistforening deltager formand Claus Cornelsen og direktør Colin Seymour.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

- at Rømø-Tønder Turistforenings overvejelser om udmøntning af Erhvervs- og Turismestrategien samt strategiske temaer til den kommende resultatkontrakt drøftes, og
- at udvalget giver tilbagemeldinger om forventninger til samme.

Beslutning

Drøftet.

Bilag

KVU afrapportering 2023 RTT slides.pdf

Afrapportering Indikatorer 2023 Rømø-Tønder Turistforening.pdf

Punkt 4: Godkendelse af Erhvervs- og Turismestrategi

00.01.00-P00-1-23

Beslutningstema

I denne sag skal det besluttes, om udkast til Erhvervs- og Turismestrategi kan godkendes. Udkastet er udarbejdet på baggrund af en proces, hvor erhvervs- og turismeaktører, uddannelsesinstitutioner og politikere har været involveret.

Historik

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget godkendte i januar 2023 en procesplan for udarbejdelse af kommende Erhvervsstrategi.

Det er hensigten, at erhvervs- og turismestrategien skal sætte retningen for vækst og udvikling i Tønder Kommune. Strategien skal samle de indsatser relateret til erhvervs- og turismeområdet, som Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget står i spidsen for jf. kompetenceplanen. Strategien bliver bl.a. retningsgivende for de resultatkontrakter, der indgås med hhv. Tønder Erhvervsråd og Rømø-Tønder Turistforening for 2024.

Sagsfremstilling

Den 13. november blev holdt en workshop, hvor Kommunalbestyrelsen og en lang række interessenter inden for erhverv og turisme samt uddannelsesinstitutioner var inviteret til at give input til den kommende Erhvervs- og Turismestrategi.

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget har tidligere udpeget følgende som overordnede temaer for workshoppen:

- Erhvervsfremme og -udvikling
- Turismeudvikling
- Grøn omstilling
- Uddannelse og arbejdskraft
- Infrastruktur

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget har haft udkast til strategien til 1. behandling den 8. januar. Herefter har forvaltningen færdiggjort udkastet til Erhvervs- og Turismestrategien. Derudover er der udarbejdet en PIXI-udgave til at give et hurtigt overblik og en handleplan for 2024-2025.

I 2024 planlægges med en aktør-effektevaluering, som vil kunne medføre tilpasninger af Erhvervs- og Turismestrategien.

Tidsplan

8. januar	1. behandling Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget
Januar	Sendes til drøftelse i Tønder Erhvervsråd, Rømø-Tønder Turistforening og Detailforum
5. februar	Dialogmøder mellem Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget og hhv. Tønder Erhvervsråd og Rømø-Tønder Turistforening
5. februar	2. behandling Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget
22. februar	Økonomiudvalget
29. februar	Kommunalbestyrelsen

Indstilling

Direktionen indstiller,

at Erhvervs- og Turismestrategien godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales, idet strategien tilrettes med de faldne bemærkninger.

Bilag

Erhvervs- og turismestrategi_1.3.pdf

Erhvervs- og turismestrategi_PIXI.pdf

Handleplan 2024-2025 til Erhvervs- og Turismestrategi

Punkt 5: Statens Energiparker

01.02.00-P00-1-23

Beslutningstema

I denne sag skal der tages stilling til, om ID317 ('Rejsby Hede') og ID318 ('Vollum Enge') ønskes udpeget som egentlige statslige Energiparker, jf. Plan- og Landdistriktsstyrelsens første indmeldingsrunde fra 2022.

Historik

I henhold til klimaaftalen fra 2022 om grøn strøm og varme, var en af ambitionerne at bidrage med rammerne til at understøtte en markedsdrevet firedobling af elproduktionen fra sol og vind på land frem mod 2030. Med regeringens udspil fra den 9. oktober 2023; Klimahandling - sammen om mere grøn energi fra sol og vind på land, sættes de rammer, der kan bidrage til at gøre en firedobling mulig.

Via udspillet vil regeringen gøre det nemmere og mere attraktivt at opføre større energiparker, der kan samle flere vindmøller og solenergianlæg i samme område. På den måde styrkes incitamentet for kommuner, for virksomheder og for lokalsamfundene til at sætte vedvarende energi op på land.

Ved energiparker forstås en større samling af solenergianlæg og vindmøller med eventuel tilkobling til Power-to-X-anlæg. En energipark skal bestå af et eller flere arealer i samme geografiske område og have en årlig elproduktion fra vedvarende energi på eksempelvis mindst 100 mio. kilowatt-timer årligt, svarende til mindst 6 vindmøller. Rammevilkår til fremme af VE-udbygningen på land, herunder etableringen af energiparker, er skitseret i Klimaaf tale om mere grøn energi fra sol og vind på land af 12. december 2023.

I juni 2022 inviterede den daværende Indenrigs- og Boligminister kommuner og VE-opstillere til at indsende forslag til arealer, der kunne være egnede til potentielle energiparker (i en 1. indmeldingsrunde). I alt blev der på landsplan indmeldt 188 potentielle arealer.

Med udgangspunkt i screeningen, der tog højde for bl.a. beskyttelsesinteresser, arealets størrelse og mulighed for nettilslutning mv. har Plan- og Landdistriktsstyrelsen i samarbejde med Energistyrelsen og Miljøstyrelsen identificeret 32 mulige arealer (ud af de 188) til energiparker, i hele landet. To af de indmeldte arealer er beliggende i Tønder Kommune. De indmeldte arealer er benævnt ID317 ('Rejsby Hede') og ID318 ('Vollum Enge'), jf. bilag 1. Begge arealer er indmeldt af VE-opstilleren Eurowind Project A/S og er to projektområder, der allerede er kendt og prioriteret i Tønder Kommunes første VE-ansøgningsrunde fra 2022. Projekterne bliver internt benævnt henholdsvis Projekt #20 (VE2022), Rejsby Hede, og Projekt #15 (VE2022), Vollum Enge.

I perioden fra den 10. oktober 2023 til den 14. november 2023 har der været gennemført en offentlig høring af screeningsresultatet med de 32 potentielle Energiparkarealer. Tønder Kommune valgte i høringsperioden at fremsende et høringssvar, hvor man valgte ikke at støtte udpegningen som energipark for de to områder, jf. bilag 2.

Sagsfremstilling

Der har i efteråret 2023 været en dialog mellem Plan- og Landdistriktsstyrelsen og Tønder Kommunes forvaltning vedr. de indmeldte arealer. Som et led i processen skal Kommunalbestyrelsen tage politisk stilling til de indmeldte arealer i Tønder Kommune og forholde sig til en række spørgsmål, der er fremsendt af Plan- og Landdistriktsstyrelsen, jf. bilag 3:

- *Er arealerne egnede til VE?*
- *Er der særlige lokale interesser?*
- *Er der mulighed for PtX og evt. tilknyttede virksomheder?*
- *Ønskes arealerne udpeget til energipark(er)?*
- *Ønsker kommunen at planlægge for arealerne eller efterspørger kommunen statslig planlægning?*

Der gøres opmærksom på, at der med Regeringens udspil fra den 9. oktober 2023 'Klimahandling - sammen om mere grøn energi fra sol og vind på land' (bilag 4) blev åbnet for indmelding af yderligere arealer, der ønskes udpeget til energiparker. Der er således blevet afholdt en 2. indmeldelsesrunde med frist den 4. december 2023. Tønder Kommune er for nuværende orienteret om, at der er indmeldt tre yderligere potentielle energiparker beliggende i Tønder Kommune i den 2. indmeldelsesrunde.

Indstilling

Fagchefen for Plan og Udvikling indstiller,

- at der tages stilling til, om Areal Tønder (ID317) 'Rejsby Hede' udpeges til statslig energipark,
- at der tages stilling til, om Areal Tønder (ID 318) 'Vøllum Enge' udpeges til statslig energipark,
- at der tages stilling til, om planlægningen skal overtages af Staten, og
- at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Udvalget anbefaler, at de to arealer ikke udpeges til statslige energiparker med henvisning til kommunens egen model for vedvarende energi, jf. tidligere fremsendt høringssvar.

Bilag

Høringsdokument_Energiparker_1. indmeldingsrunde juni 2023

Høringsbrev_Energiparker_endelig

Bilag 3_Besvarelse af spørgsmål

Bilag 4: Klimaaftale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023

Punkt 6: Gensidig Orientering

00.01.00-G01-80-23

Beslutningstema

Gensidig orientering fra henholdsvis udvalgsformand, forvaltning og udvalgsmedlemmer, der er medlem af diverse råd.

Sagsfremstilling

1. Orientering fra udvalgsformanden
2. Orientering fra udvalgsmedlemmer, der er medlemmer af diverse råd
3. Orientering fra forvaltningen

Landdistriktskonference 2024

I årshjulet er den 18.april 2024 reserveret til Tønder Kommunes landdistriktskonference - et møde afholdt af Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget og Teknik- og Miljøudvalget. Alle 28 lokalråd inviteres med det formål at videregive ny viden på landdistriktsområdet, samt motivere til udviklingsprojekter i lokalområderne. Mens efterårets dialogmøde har et orienterende format, er landdistriktskonferencen mere tænkt til inspiration og formidling via workshops og videndeling.

Foreløbigt har forvaltningen udarbejdet følgende skabelon for dagen:

16.30-17.00 tjek ind og kaffe

17.00-19.00 workshops og informationsstande om bl.a. multietniske landsbyer, lokale klimaprojekter og ungepilot.

Middag

20-21 orientering fra udvalgene og opsamling fra dagen, herunder info om landsbyfornyelsesmidler, landdistriktsmidler samt Bæredygtig Fremtid

Der lægges op til at der fra 17-19 arbejdes med:

- Lokale indsatser i forbindelse med Klimahandleplanen, herunder et projekt om "grønne klimahandleplaner", der er delvis finansieret af Statens landdistriktspulje.
- Multietniske landsbyer hvor det kommunale projekt netop er afrapporteret.
- Ungepilottens arbejde - eftersom der i flere af kommunens landsbyer er et ønske om at lave tiltag målrettet unge.

Udvalget opfordres til at komme med input til mulige eksterne oplægsholdere, relevante orienteringspunkter og kommentere på det foreløbige program.

Fælles sønderjysk bosætnings- og jobmesse

Det Sønderjyske Koordinationsudvalg har drøftet muligheden for at afholde en fælles bosætnings- og jobmesse og har i den forbindelse besluttet, at der i år gennemføres en fælles messe med Sønderborg Kommune som vært. Formålet med messen er at tiltrække potentielle tilflyttere både fra Danmark og Tyskland. Målet er et forventet deltagerantal på mellem 300-400 deltagere på dagen. Ved messen vil der være repræsentanter fra alle fire kommuner, ligesom der vil være repræsentanter fra både offentlige institutioner, ejendomsmæglere, advokater, Infocenter Region Sønderjylland-Schleswig og sønderjyske virksomheder. Planlægningen er nu igangsat, hvor der både fokuseres på tilrettelæggelse og markedsføring af messen. Markedsføringen vil omhandle Sønderjylland som bosætningssted, ligesom messen kan understøtte de lokale virksomheders mulighed for at få kvalificeret arbejdskraft ved at markedsføre bredden i jobmulighederne. Planen er at afholde messen i Sønderborg den 13. september 2024. Messen evalueres med henblik på at drøfte muligheden for gentagelse.

Autocamperturisme - Prøvehandlinger 2024

I forlængelse af sidste års dialogmøde om autocamperturismen samt optællingen af autocampere i højsæsonen vil forvaltningen iværksætte en række prøvehandlinger i løbet af dette års højsæson. Gennem prøvehandlingerne indsamles viden og læring om forskellige tiltags konkrete effekt.

Prøvehandlingerne koncentrerer om de geografiske steder på fastlandet og på Rømø, hvor der sidste år blev målt flest autocampere. Prøvehandlingerne skal identificeres og sættes i værk i samarbejde med relevante aktører og interessenter, f.eks. interesseorganisationer, Rømø-Tønder Turistforening, lokalråd, lokale erhvervsdrivende, øvrige myndigheder, Teknik- og Miljøudvalget.

Derfor afholdes en workshop den 22. februar 2024, hvor deltagerne sammen drøfter og konkretiserer relevante indsatser på de enkelte lokationer. Forud for workshoppen gennemføres en besigtigelsestur på de enkelte lokationer for at udarbejde faktaark til brug for workshoppen. Faktaarkene skal beskrive lokationernes nærmere karakteristika, herunder ejerforhold, planforhold, fysiske forhold, nærliggende seværdigheder og faciliteter mv. Det er forventningen, at de tilrettelagte prøvehandlinger kan præsenteres for Teknik- og Miljøudvalget i april 2024.

Opfølgning på sager fra Kommunalbestyrelsesmødet den 25. januar 2024, herunder bl.a. Arkitekturpolitikken

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Udover ovenstående orienteredes om:

- VE-selskab under Tønder Forsyning.
- Foreningen til bæredygtig fremtid.
- Digelaget.
- Dispensationssag.
- Makerspace Tønder Ungdomsskole.

Punkt 7: Lukket: Orientering

00.01.00-G01-80-23

Punkt 8: Underskriftsark

00.01.00-G01-80-23

Beslutningstema

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

Sagsfremstilling

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert udvalgsmedlem underskrive digitalt ved at trykke på "Godkend".